

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Qvæstio De Vera Ac Nativa Sententia Dicti Pavlini: Nonne
panis quem frangimus communicatio est corporis Christi
&c.**

**Albinus, Petrus
Crell, Paul**

Witebergæ

VD16 W 1696

Epistola D. Lvtheri, Ervdita Et Vere Apostolica, Scripta Ab ipso mense ante
obitum eius beatum quintodecimo, opponenda illorum clamoribus, qui
nunc demum dictitant, non solùm non fuisse inter ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-36690

EPISTOLA D. LUTHERI, ERUDITA ET
VERE APOSTOLICA, SCRIPTA AB
ipso mense ante obitum eius beatum quintodecimo, opo-
ponenda illorum clamoribus, qui nunc demum dicti-
tant, non solum non fuisse inter Lutherum & Philip-
pum de Cœna Domini vllum vnquam consensum,
sed perpetuum planè dissidium &c. Ex
autographo Lutheri optima
fide descripta.

VENERABILIBVS ET
MANTISSIMIS DOMINIS ET FRAT-
ribus Balthasari Alterio & socijs in confessione Christi Vene-
tjjs & Vincentiæ &c. sincerissimis & fide-
libus.

G. & Pacem in Christo Domino & saluatore nostro Amen.
Quod serò ad literas & petitiões vestras amabilissimi in Domino
fratres respondeo, per Christum rogo ne imputeris meæ vel ne-
gligentiae vel ingratiudini. Imo & hoc rogo, si in futurum negli-
gentior visus fuero, ne vlllo modo credatis, cor meum erga vos
frigere aut torpere, Testis est & erit mihi ipse cordium inspector
Dominus, quàm fraternè, imò quàm reuerenter de vobis cogita-
mus, vt quos videmus dono excellenti Spiritus Christi sic imbu-
tos, sic ornatos, sic roboratos in cognitione filij Dei, vt vestri
comparatione nobis ipsis vehementer sordeamus ac displiceamus.
Qui cum verbo Dei abundemus, in securiore loco, tamen
nimis frigemus vita ipsa, & plus satis tepenti spiritu sumus. Non
igitur prætexo multitudinem negotiorum, non senectam per
sele

se se pigram & frigentem, ac nunc etiam exhaustam & decrepi-
 tam, Sed quod sentiam nihil opus esse meis literis. Deinde pude-
 me ad vos exhortandos scribere, cum nihil dignum vestro spiri-
 tu possim scribere, tanta vos praeuenit benedictione benedictus
 & dulcis saluator noster Iesus Christus, ita ut magno sitis nobis
 gaudio, Et ex vobis & literis vestris plus consolationis accipia-
 mus, quam vos ex nostris accipere possitis: Non mentior, testis
 est (ut dixi) Dominus. Cum verò * Matthias Illyricus vestri stu-
 diosissimus non desineret exigere literas saltem saluatorias, ne vo-
 bis in afflictione positus suspitio aliqua oriretur, quasi vestri nos
 coepisset negligentia vel oblitio, coactus sum istas breuiore scri-
 bere. Admonuit autem me de scribendis denuo literis per prin-
 cipes nostros ad Senatum Venetum pro vincis confessoribus
 Christi: Ac scio sane, esse Principes nostros locutos cum legato
 Veneto: Quid is effecerit ignoramus: Quod si porro spes sit pro-
 futuras esse literas Principum ad Senatum Venetum, opera no-
 stra non deerit. Suspiciantur sanè quidem, esse Principes nostros
 in parua opinione apud Venetos. Altetum admonuit Matthias,
 scilicet irrepere etiam in Italiam pestilentiae Magistros, qui no-
 stram Germaniam adhuc hodie apud Heluetiorum partem di-
 uexant, Sacramentarios dico, Qui nobis ex corpore & sanguine
 panem & vinum faciunt, Qui in principio fuere hydra octiceps.
 Sex capita contudimus, Languent adhuc duo capita, scilicet
 Zuuinglij, cuius furor fuit iste, Hoc est corpus meum, id est, signi-
 ficat corpus meum. Et caro non prodest quidquam. Quan-
 quam hoc alterum non Zuuinglij, sed Oecolampadij fuit. Insul-
 sissima & stultissima sunt eorum Argumenta, ut non errore sed
 operante Satana scientes veritatem impugnare conuincantur.

*
 Intellige
 non Flaci-
 um illum,
 qui has ter-
 ras turba-
 uit. Sed op-
 mum illum
 virum, ista
 turbatori
 ομωυμωυ
 quidem ac-
 conciuem,
 sed & etate
 maiorem &
 studio meli-
 orem, qui
 in Acade-
 mia Tubin-
 gensi a i-
 quandiu do-
 cuit, omni-
 busque bo-
 nis probata
 virtute ac
 fide sua cha-
 rissimus ibi
 fuit.

In lingua nostra scripsi multa contra eos, Latine scribere mihi
 non opus esse duxi, cum id mali tantum in Germania & Ger-
 manica lingua furere coepisset. Meditor autem, postquam satis
 serò nunc intelligam, illos per latinam linguam suum virus spars-
 sisse, & spargere in Italiam & Galliam, aliquid latine edere.
 F. Quan-

Quamquam malle hoc tentari ab aliquo vestrum, vel Gallico, cuius esset in latina lingua maior usus. Mihi ut videris latinæ linguæ modicus est usus, qui in barbaræ Scholasticorum Doctorum ætatem consumpsi. Igitur vos non fallant obsecro in Domino siue Tigurense, Bullinger, Pellican, nec ipse Bucerus, qui dicitur in principio Tragediæ multa latinè scripsisse (quæ non vidi) Sed iam dudum relipuisse mihi persuadeo. Quin si forte audieritis D. Philippum vel Lutherum consensisse illorum furori, propter Deum nolite credere. Sic enim audio illos vel aliquos illorum sparsisse rumorem, ut erroris sui pestilentis, etiam sub nostro nomine patrocinium & auctoritatem haberent. Nolite credere, Pseudoprophetæ sunt qui Galatas subvertere volunt. Sed si Dominus me volet diutius vivere, plura fortasse in publicum dabo. Valetudinarius, senex, piger sum, & horam gratiæ expecto, Quam & vos oro ut vestris orationibus mihi impetretis. Dominus noster Iesus Christus, qui nos & vos vocavit, & in eodem Spiritu vniuersim & vniuersos fecit, conseruet, roboret, perficiat nos & vos in eandem formam & imaginem filij sui dilecti, Amen. V Vitebergæ XII. Nouembris 1544.

Martinus Lutherus.

SVO IN DOMINO
Iacobo Preposito Bre-
mensi.

Ex autogra-
pho.

Salutem & pacem. Senex, decrepitus, piger, fessus, frigidus, Sac iam monoculus scribo, & qui sperabam mihi nunc emortuo, requiem (ut mihi videtur) iustissimam dari. Quasi nunquam egerim, scripserim, dixerim, fecerim, ita obruor scribendis, dicendis, agendis, faciendis rebus. Sed Christus est omnia in omnibus, potens & faciens, benedictus in secula, Amen.

Quod